

Ilustrirani **Slovenec**

Leto V

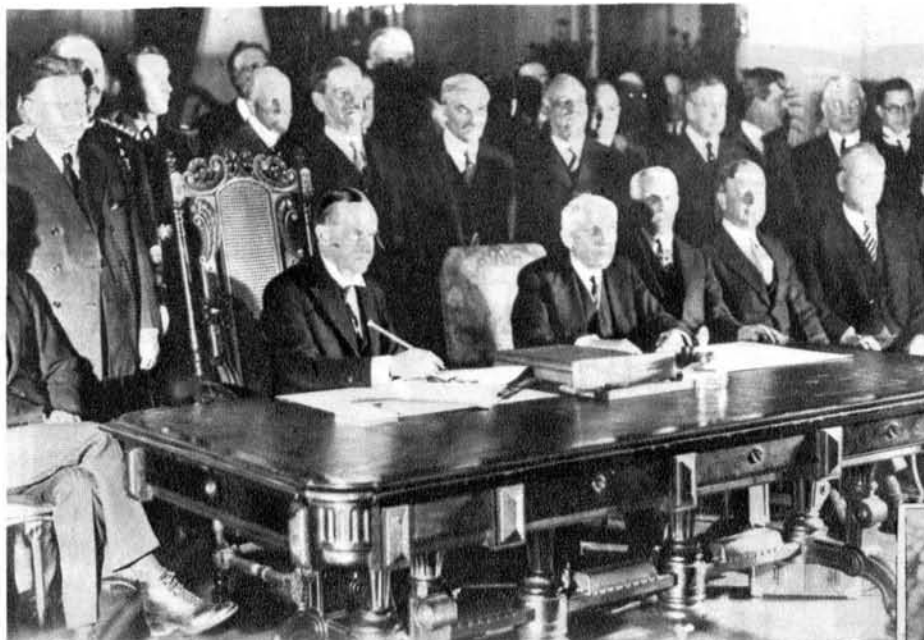
Tedenska priloga »Slovenca« (šl. 41) z dne 17. II. 1929

Štev. 7

Zamrznjeni slap Peričnik v Drafiš

Foto Kunovar.

Coolidge podpisuje Kelloggov pakt

Lansko poletje so sklenile na iniciativo ameriškega zunanjega ministra Kellogga vodilne države sveta poseben protivojni pakt, ki naj bi čim bolj otežil izbruh novih vojen. Po inicijatorju Kelloggu se pakt tudi nazivlje »Kelloggov pakt«, podpisan je bil v Parizu. V naslednjih mesecih so potem posamezne države druga za drugo ratificirale ta pakt in zgorajšnja slika nam kaže ratifikacijo od strani Amerike, ki se je izvršila nedavno. Prvi na desno od Coolidgeja na sliki je Kellogg. — Naša država je ratificirala Kelloggov pakt 27. p. m.

Na desni:

Vseindijski nacionalni kongres v Indiji

Pred kratkim se je vršil v Kalkuti kongres indijskih nacionalistov, ki je razpravljajal predvsem o vseindijskem osvobodilnem gibanju. Naša slika nam kaže slavnostni spreved predsednika kongresa Pandita M. Nehruja, ki se pelje z velikim častnim spremstvom k zasedanju kongresa.

Mr. Wickham Steed

znameniti angleški publicist in izdajatelj »Review of Reviews«, iskren prijatelj Jugoslavije, ki je izdal pred kratkim svoje spomine.

Spodaj:

Bramwell Booth

General tako zvane »Rešilne armade«, t. j. velikega, modernega versko-socialnega gibanja, ki ga je začel l. 1865. v Londonu William Booth. Njegova organizacija je došla vojaška in je razširjena že po vseh delih sveta. Na socialnem polju si je pridobila že ogromnih zaslug. Sedanji general armade je že od l. 1912. ustanoviteljev sin Bramwell, proti kateremu se je pa pojavila zadnje čase močna opozicija, ki mu je na zadnjem zasedanju visokega sveta izrekla nezaupnico zaradi njegove starosti. Vse pa kaže, da generala še ne mika odločiti svojo čast.

Spodaj:

Velikanski požar v Carigradu

V noči od 21. na 22. januar je izbruhnil v grškem delu Carigrada, Tavli, velik požar. Ker so tam večidel revna stanovanja, se je širil ogenj z veliko naglico in tisočim je uničil vse imetje. Naša slika nam kaže gasilce pri gašenju razvalin.

Iz naše sedanje vlade

Nova palača ministrstva za gozdove in rudnike

v ulici Miloša Velikega; vanjo so se že preselila ali pa se v kratkem preselijo ministrsko predsedstvo, trgovinsko, socialno, zdravstveno in kmetijsko ministrstvo, ki so bila doslej nastanjena v dragih zasebnih zgradbah. — Na levi: dr. Mažuranić, sedanji trgovinski minister.

Dr. Uroš Krulj

sedanji minister za narodno zdravje, doslej sanitetni referent v Sarajevu.

Dr. Stanko Šverljuga

sedanji finančni minister, doslej generalni ravnatelj zagrebške Union banke.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Kalinšek Felicita,
(* 1865), šolska sestra.

Glaser Marko
(1806—1889), nabožni pisatelj.

Kmet Marija
(* 1891), pisateljica.

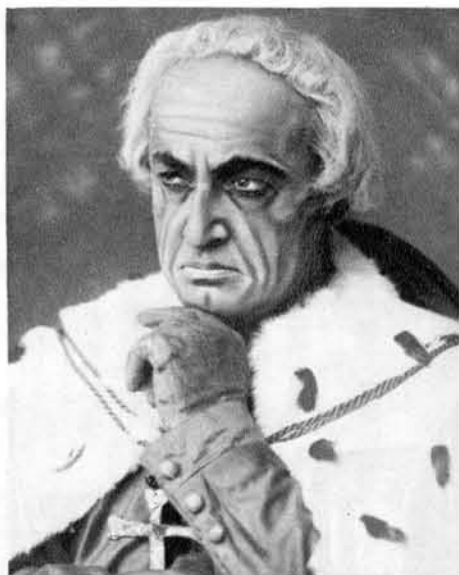
Z dejstvom, da je po vojni prešlo nemško gledališče v slovensko posest, se je odprla nova pot naši gledališki umetnosti. Drama se je končno ločila od opere in dobila svojo streho v prej nemškem, zdaj dramskem gledališču. Opera je s tem dobila tudi prostorno nov pollet. Prejšnje deželno gledališče, sedanje operno gledališče, je sedaj last ljubljanske oblasti.

Deset let, kar imamo Slovenci svojo reprezentativno opero, ki nam je ni treba več deliti z Nemci kakor smo jo pred vojno.

Po prevratu smo se osamosvojili, ne samo narodno, nego tudi kulturno. Dobili smo vseučilišče, Narodno Galerijo, konservatorij in snujemo Akademijo znanosti in umetnosti. Saj so pa naše kulturne zahteve po vojni znatno, znatno narastle. Nočemo več biti zaostala kulturna provinca, privešek Nemcev, nego si gradimo lastno kulturno ognjišče. Opera ima v tem delu živalno vlogo. V njej mora odsevati vsa naša kulturna in umetnostna višina, zakaj tujec, ki obišče prestolnico slovenstva, gre najprej v opero ali dramo, da vidi med kakšen narod, med kakšno kulturo je prišel.

V splošnem lahko rečemo, da nam pač ni treba zardevati, če tujec obišče našo opero. Ne rečem, da bi bilo boljše kot je; vendar pa v danih razmerah smemo s ponosom zreti na svoje, slovenske muze gledališke umetnosti. Zlasti pa je razveseljivo dejstvo, da je napredek stalen in na višini sodobne svetovne kulture.

Ej, ni bilo lahko dvigniti gledališča kar čez noč na evropsko pomembno višino! Bilo je tisoč zaprek: pomankanje domačih izvežbanih artistov, preskopa državna dotacija, pomankanje sposobnih vodij, tako umetniških kakor gospodarskih — vse to je bilo in je rušilo režim za režimom in še danes groze večne redukcije, ko so se razmere nekaj ustalile. Iluda je bila z repertoarjem; blagajna je zahtevala

Basist Julij Betetto

v vlogi kardinala Brognija v operi »Zidinja«.

Na desni:

Tenorist Svefozar Banovec

v vlogi vojvode v operi »Rigoletto«.

Spodaj na desni v krogu:
Anton Neffat
dirigent naše opere.

Spodaj:
Zinka Vilfan-Kunc
sopranistka naše opere.

Spodaj na levi:
Barifonist Robert Primožič
v vlogi Nikolaja Zrinjskega v istoimenski operi.

Naša

Vilma de Thierry-Kavčnik

v vlogi Carmen v istoimenski operi.

opera

Sopranistka Vera Majdičeva

v vlogi Vide v operi »Lepa Vida«.

Vekoslav Jenko

kot Jonny v operi »Jonny svira«.

Na levi:

Tenorist Leopold Kovač

kot Pinkerton v operi »Madame Butterfly«.

Spodaj na levi v krogu:

Anton Balatka

dirigent naše opere.

Spodaj:
Ivanka Ribičeva
kot Marinka v operi »Prodana nevesta«.

Spodaj na desni:
M. Polič
ravnatelj naše opere.

Ljubljančani, pa tudi okoličani, vse bolj zavedali kulturnega pomena gledališč. Zdi se celo, da ja ta plat najbolj odprta in jo bo treba zaceliti čimprej.

Po desetih, tridih letih je opera vendar pokazala, da hoče biti v stiku s sodobnostjo in napredno Evropo. Samo da bi takšna tudi ostala!

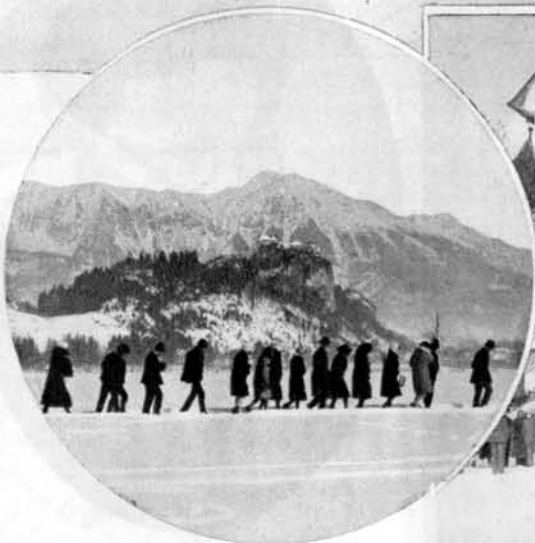

Letošnja zima na Blejskem jezeru

(Vse slike je posnel g. fotograf
Lergetporer na Bledu.)

Pri fantovski igri na zamrznjenem jezeru. — Zgoraj v krogu: zbiranje ledu za ledenice. — Zgoraj na desni: smučarji na zamrznjenem jezeru. — Spodaj: skupina smučarjev in sankarjev na jezeru, v ozadju župna cerkev. — Spodaj v krogu in na desni: Blejci odhajajo po jezeru od službe božje na Otoku.

Letošnja zima na Bledu

To zimo je pa oživel tudi Bled. Dočim je namreč v poletju ves v življenju, so bile pa dosedanje zime precej dolgočasne, in šele letošnja je prinesla v tem pogledu znatne izpremembe. Našlo se je namreč več mladih sportnikov smučarjev, ki so pod okriljem nanovo ustanovljenega S. K. Bled oživeli tudi živahno zimsko sezono. Odkrili so najidealnejše smuške terene tako za začetnike kakor tudi za izvežbane smučarje, ki dnevno trenirajo kilometrske proge. Svet je valovit, kajti vsa blejska okolica je obdana od samih hribočkov, daleč pa ni tudi do višjih gor, kjer se nahajajo težji, a prekrasni tereni za smuko. Končno so pa tudi Blejci sami preskrbeli že letos za razne naprave, potrebne modernemu sportu. Zgradili so eno 60 metrsko in pa eno 20 metrsko skakalnico, ki je bila 15. jan. svečano otvorjena. Skakalnici sta že izročeni prometu, čeprav bode ta popolnoma dogotovljeni šele spomladi. Načrte zanje je izdelal ing. Janko Janša. Na dan otvoritve skakalnic se je vršila tudi izbirna smuška tekma na 18 km, pri kateri je startalo 37 tekmecev. Od tedaj se je vršila vsako nedeljo kaka prireditve.

Sportno skoro neizrabljeno je pa žal še jezero, kjer je najlepši teren za razvoj drsanja in deloma tudi sankanja. Domačinov je sicer tudi tu zlasti ob nedeljah časih vse živo, toda sistematično se sport za enkrat tu še ne goji. Pričakovati je pa, da bo dal mladi, a agilni S. K. Bled iniciativo tudi v tem pogledu, s čimer utegne postati Bled že prav kmalu novo slovensko zimskosportno središče.

Jožef Račej

posestnik in gostilničar v Rajhenburgu, dolgoletni občinski svetovalec, gerent, član okrajnega zastopa, načelnik krajnega šol. sveta, cerkveni ključar itd., ki je obhajal 27. p. m. svojo 80 letnico.

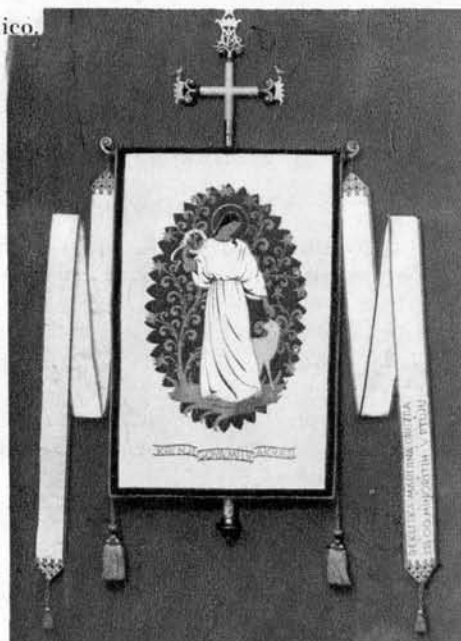
Pogled na zamrznjeno Bohinjsko jezero

ki ima v zimskosportnem oziru gotovo še veliko bodočnost.
(Foto F. Holchaker, Kranj.)

Ga. Kadrnka iz Zagreba

jugoslov. prvakinja v drsanju in **g. Polo Schwab**, ki sta dosegla pri propagandni tekmi za umetno drsanje zadnjo nedeljo v Bohinju najlepše uspehe.

Nova zastava dekliške Marijine družbe v Ptuj

ki si jo je nabavila v proslavo svoje 30 letnice. Zastavo so po načrtih H. Vurnikove izvršile mariborske šolske sestre.

C

B

A

a

b

c

K današnji uganki: Tenka črta, ki jo vidimo ob debeli okvirni črti, omejuje zemljišča treh kmetov: A, B in C. Ti trije kmetje si zgrade vsak svoj vodnjak; in sicer si zgradi A vodnjak a, B si zgradi vodnjak b in C vodnjak c. Vsi trije vodnjaki in hiša B-ja so tik ob meji, kar nam tudi jasno kaže slika. K nesreči pa se kmetje spro med seboj in sklenejo, da si bo vsak od njih zgradil lastno pot k svojemu vodnjaku. Lotijo se posla in po dolgem trudu in poskušanju se jim to tudi posreči. Poskusi še ti in določi pota. Možni sta dve rešitvi. Za pravilno rešitev razpisujemo sledeči nagradi: I. Šuklje: Iz mojih spominov in II. Baar: Zadnja pravda.

Rešitev ugank v 5. števil. »Il. Slovenca« se glasi:

Pravice, enakosti ni pri ljudeh,
pravice, enakosti ni na grobeh,
pravica, enakost je v grobi!

Pravilnih rešitev je prispelo: 181; za I. nagrado je bil izžreban: J. Vahčić, Videm ob Savi, za II. pa: L. Glavnik, Jagodina, Srbija.

Oficialni lovski kroj

Suknjič v dve vrsti na tri gumbе, obe strani zelene gumbnice. Ovratnik 5½ cm visok od spredaj v špico prikrojen (klopne ali fazona), pobita kot pri enovrstnem suknjiču. — Zadnjek z gubo do ramske višine, guba zašita in v šivu zelena paspula v debelosti 1 mm, žepi in vse drugo mora biti zeleno paspulirano, tudi med žepnimi partnami. Na zgornjih partnah zelene gumbnice na straneh ne, pri zadnjeku spodaj pride 5 cm visok mali šlic. Dragonerji ali špange morajo biti tako vdeleni, da se lahko nosijo od znotraj, rokava 4 cm široki, zeleni našitki (Aufschläge), na zgornjem rokavu pri zunanjem šivu 10 cm, ne sme biti pa na vogale temveč zaokroženo ali »švajfano«.

Telovnik je enovrstni, visoko zaprt na 12 gumbov.

Hlače so v špico prikrojene, ne pa široke, na strani s tenko paspulo, v sredini 1 cm od paspule stran z 5½ cm širokimi lamposi. Površni suknjič je dvovrstni z zelenim ovratnikom ter ima 6 žepov od zunaj, zadaj z gubo, mora biti v celoti paspuliran, samo zadnjak v sredini ne, kakor tudi stranski žepi ne. Ne sme biti pa šivan na stroj, temveč delan z roko.

Sergej Minclov:

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

XIII. poglavje.

— Pri trgovcu Ananjevih, Matveju Paliču, smo v službi. Namenjeni pa smo k Vabílinu, Petru Mosejiču.

— Potemtakem zavolj kupčije potujete?

— Zavolj kupčije. Ali nas lahko prepeljete na ono stran?

— Prosim lepo, gospodje trgovci! Pa kaj, ali ste že vsi tukaj? Ali pride morebiti še kdo za vami?

— Vsi smo tukaj.

— Kje pa so vaši vodniki?

— Nocoj so pobegnili.

— Ah, tako! To so križi in težave! Bili so najbrž domačini iz Grigorjevke?

— Prav ti, da.

— Kako pa jim je ime?

Poslovodja je skomizgnil z rameni: — Oba sta pravila, da se imenujeta Ivana, Črnkasta sta.

— Tam so vsi črnkasti, vsi so gadji! No, saj se bomo lahko pozneje pomenili. Le zapeljite konje na ladjo, fantje!

Konji so zapeketali po lesenem mostiču, zastrigli z ušesi, plašno gledali deročo reko. Joj, kako je brzela! Povsod so se videli tolumni in vrtinci. Bog obvaruj vsako živo bitje pred to besno vodo! Divja struja je kakor kača: uroči človeka, in vendar ne more od nje odmakniti oči. Ali ne prežijo res na človeka rusalkе sredi vodnih kolobarjev? Ej, nikar ne glej predolgo tja, čuvaj se! Sicer se bodo kmalu tvoji sopotniki prekriževali in molili za tvojo dušo!

Vedeneju Saviču se je zavrtelo v glavi. Prisilil se je, da je dvignil oči od vode in pogledal na drugi breg. Urno jim je bežal naproti. Kakih sto sežnjev je bila nemara na tem kraju reka široka.*

— Kako pa se zove vaše selo? — je vprašal poslovodja veslača.

— Ali ne veš? Menda si že kje čul? — je vprašal zaraščenec. Poslovodji se je zazdelo, da so te besede nekam zasmehovalne.

— Ne vem, — je odgovoril poslovodja. — Nobena duša nam ni črhnila, da je tu kako selo.

* Ruski stari seženj je meril 2,13 m.

— Nobena, praviš? — je nemara še bolj veselo vprašal prevoznik. — Potemtakem pa niste iz Minusinska, prijatelji!

— Iz Minusinska samo potujemo, sicer pa smo v Krasnojarsku doma. — je nekam nejevoljno odgovoril Vedenej Savič.

— Od daleč ste!

Brod je pristal k drugemu bregu. Tam sta poleg vode stala še dva kmeta in potnike postrani gledala. Fantje so pripeljali konje na kopno.

— Kje pa bi mi tukaj mogli prenočiti, ljudje dobri? — je vprašal Vedenej Savič.

— To pa kakor pač odredi Ivan Afanasjič, — se je odzval isti brodar. Njegov tovariš sploh ni zinil niti besedice, ko da bi vozil tovor, ne pa ljudi. Stal je samo ves čas kakor štor, si pljuval v dlani in vedno naprej vlekel konopec.

V zahvalo za delo je brodarjema poklonil Vedenej Savič deset srebrnih kopejk in odkorakal na čelu svojih ljudi za onima kmetoma. Do vaške ograje je bilo kvečjemu kakih petdeset sežnjev. Kamor je segalo oko, je vodila naprej vaška široka, prostorna ulica. Zadaj se je dvigala sinjkasta podkev — gore. Ob straneh pa sta stali dve vrsti hiš. Zgrajene so bile vse enako iz mogočnih hlodov: spodnji konec takega debela bi dvojici nudil dovolj prostora za ples. Tudi v Minusinsku so bile hiše dobro zavarovane, a tukaj se je vse videlo še bolj ostro. Plotovi so bili kakor v ostrogu iz navpično postavljenih hlodov. Hiše niso imele prizidkov in so se zato zdele bolj visoke pa mrke.* Vsa okna so bila starinska, slepa in se dvigala navzgor. Nikjer ni bilo videti stekla. Po stari navadi so bili v oknih napeti samo bičji mehurji.

— Kdo pa je ta Ivan Afanasjič? — je vprašal Vedenej Savič svoja spremljevalca.

— Naš starec je! — mu je odgovoril eden od njiju.

— Ali je to kaka oblast?

— Pri nas v selu je za poglavarja. Prav ničesar ne pričnemo, ne da bi ga poprej prosili za blagoslov.

— A, tako? Potemtakem ste kakor v samostanu pri vas?

(Dalje prihodnjič.)

* Prizidek (rus. zavalinka) je s presejano zemljo napolnjena klop okoli kmečke hiše, ki jo ščiti pred mrazom.